

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 46g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a unei sintagme din
art. 47 alin. (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
(termenul depunerii cererii de strămutare)

CHIȘINĂU

29 aprilie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dlui Eugeniu Osipov, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 20 aprilie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 aprilie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești*” din art. 47 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de avocatul Dumitru Pavel în dosarul nr. 1cs-52/2016, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 20 aprilie 2016 de către completul de judecată din cadrul Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție (Petru Ursache, Vladimir Timofti și Constantin Alerguș), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele cauzei

3. Pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, se află cauza penală privind învinuirea lui Viorel Țopa și Răzvan Paveliu de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42, 243 alin. (3) lit. b), 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal, care a fost depusă spre examinare la 14 noiembrie 2012.

4. La 4 martie 2015, instanța de judecată a anunțat începerea cercetării judecătorești, ulterior fiind interogați martori și partea vătămată.

5. La 5 aprilie 2016, avocatul Dumitru Pavel, în numele inculpaților, a înaintat Curții Supreme de Justiție o cerere privind strămutarea judecării cauzei penale la o altă instanță, egală în grad cu Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

6. La 19 aprilie 2016, avocatul Dumitru Pavel a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei “*cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești*” din art. 47 alin. (1) Codul de procedură penală, invocând că norma contestată încălcă prevederile art. 20 din Constituție.

7. Prin încheierea din 20 aprilie 2016, Curtea Supremă de Justiție, în baza articolelor 46-49 din Codul de procedură penală, a examinat cererea avocatului privind strămutarea cauzei penale și a respins-o ca fiind neîntemeiată.

8. În aceeași zi, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și trimiterea sesizării la Curtea Constituțională pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, artr.140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2012, nr.263-269, art.855) sunt următoarele:

Articolul 47 Cererea de strămutare și efectele ei

„(1) Cererea de strămutare, care trebuie să fie motivată, se adresează Curții Supreme de Justiție cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești. Documentele pe care se bazează cererea se anexează la aceasta dacă sînt deținute de partea care cere strămutarea.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederea contestată nu permite depunerea cererii de strămutare după

începerea etapei de cercetare judecătorească, chiar dacă aceasta este întemeiată și necesară. Or, situațiile în care este necesar să se asigure desfășurarea normală a procesului și să se obțină soluționarea obiectivă, completă și rapidă a cauzei pot apărea și pe parcursul cercetării judecătorești.

12. De asemenea, autorul susține că norma contestată contravine prevederilor articolului 49 alin. (3) din Codul de procedură penală, care stabilește că *„dacă instanța la care se află cauza a cărei strămutare se cere a procedat între timp la judecarea cauzei, hotărârea pronunțată de această instanță este anulată prin efectul admiterii cererii de strămutare”*, și articolului 50 alin. (1), potrivit căruia *„strămutarea cauzei nu poate fi cerută din nou, afară de cazul în care noua cerere se întemeiază pe circumstanțe pe care Curtea Supremă de Justiție nu le-a cunoscut în cadrul soluționării cererii anterioare sau pe circumstanțe apărute după aceasta”*.

13. În viziunea autorului excepției de neconstituționalitate, norma contestată contravine dispozițiilor art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul Dumitru Pavel în dosarul nr. 1cs-52/2016, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită Curtea Constituțională prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

18. Curtea observă că autorul excepției solicită de a declara neconstituțională doar sintagma *„cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești”* de la articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală.

19. Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate a invocat pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, dispozițiile căruia garantează accesul liber la justiție.

20. Curtea constată că articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilește condițiile în care poate fi depusă o cerere de strămutare:

„(1) Cererea de strămutare, care trebuie să fie motivată, se adresează Curții Supreme de Justiție **cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești**. Documentele pe care se bazează cererea se anexează la aceasta dacă sînt deținute de partea care cere strămutarea”.

21. În speță, Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate a înaintat Curții Supreme de Justiție o cerere de strămutare **după un an și o lună de la începerea cercetării judecătorești**.

22. Totodată, Curtea observă că cererea formulată de către avocat, privind strămutarea judecării cauzei penale (dosarul nr. 1-52/16) de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la o altă instanță egală în grad, a fost examinată de Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție. Prin încheierea din 20 aprilie 2016, instanța de judecată **a respins cererea avocatului ca fiind neîntemeiată**, statuând că: *„o eventuală admitere a cererii de strămutare [...] ar cauza tergiversarea examinării cauzei”*. Instanța de judecată a mai reținut că motivele invocate de avocat *„nu sunt confirmate prin probe, sunt la nivel de presupunere [...], iar anexele la cererea de strămutare, extrase din presă, se resping din motiv că această cauză se află de 3 ani și 5 luni în proces de examinare în cadrul primei instanțe”*.

23. Aplicând constatările de mai sus la prezenta speță, Curtea reține că, deși cererea de strămutare a fost depusă după începerea cercetării judecătorești, instanța de judecată a examinat cererea avocatului, aceasta fiind **respinsă nu din cauza termenului, ci din motivul că instanța a ajuns la concluzia că cererea de strămutare nu este întemeiată**.

24. Prin urmare, fără a verifica temeinicia motivelor invocate de instanța de judecată, Curtea conchide că circumstanțele de fapt ale speței relevă natura abuzivă a excepției de neconstituționalitate ridicate de avocatul Dumitru Pavel.

25. De asemenea, este evident că autorul excepției a făcut uz de acest drept după începerea cercetării judecătorești, iar instanța de judecată a examinat cererea avocatului. Faptul că instanța de judecată a considerat neîntemeiată cererea avocatului de strămutare a cauzei este o chestiune de oportunitate, și nu de constituționalitate.

26. În acest context, Curtea menționează că, în cadrul procedurii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, este competentă, potrivit articolului 135 din Constituție, de a raporta o normă legală la o normă constituțională. Curtea raportează norma legală incidentă într-o cauză particulară la Legea Fundamentală, ținând cont de practica de aplicare a

acestei norme. Acest control însă nu presupune verificarea argumentelor judecătorilor la soluționarea unei cauze. O interpretare contrară ar însemna arogarea de către Curtea Constituțională a unui rol impropriu, și anume de verificare a hotărârilor judiciare.

27. Totodată, Curtea relevă că **excepția de neconstituționalitate reprezintă o chestiune prejudicială, adică o problemă juridică, a cărei rezolvare trebuie să precedă soluționarea litigiului cu care este conexă.** Astfel, Curtea reiterează că aplicabilitatea normei contestate pentru soluționarea litigiului principal este o condiție primordială pentru admisibilitatea sesizării și examinarea acesteia în fond.

28. Ținând cont de cele menționate mai sus, Curtea reține că, în speță, instanța de judecată a aplicat prevederile contestate, prin urmare, excepția este lipsită de obiect, motiv pentru care urmează a fi respinsă ca fiind nefondată.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unei sintagme din articolul 47 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de avocatul Dumitru Pavel, în dosarul nr. 1cs-52/2016, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 29 aprilie 2016
DCC nr. 26
Dosarul nr. 46g/2016